

Etkili Konuşmanın Özellikleri

- Yalın bir tanımla **konuşma**, duygu ve düşüncelerimizi, görüp yaşadıklarımızı karşımızdakilere sözle iletme işidir.
- Konuşma günlük yaşamımızın bir parçası gibidir.
- Tıpkı soluk alıp vermek, yemek yemek, su içmek... gibi.

- Konuşma günlük bir gereksinim olduğu kadar, işimiz ve uğraşımız yönünden de bir gereksinimdir.
- Sınıfta öğretmen de öğrenciler de farklı uğraşlar sırasında konuşma gereği duyarlar.
- Özellikle grup çalışmalarında konuşma becerileri son derece önemlidir.

- Konuşma bir düşünce alışverişi olduğu kadar aynı zamanda yaşantılarımızı başkalarıyla paylaşma işidir.
- Etkili ve güzel konuşan bir insan, genellikle içinde bulunduğu grup tarafından benimsenir, takdir edilir ve öne çıkar.

Etkili ve Güzel Konuşma Kriterleri

- Açıklık-AnlaŐırlık
- Canlılık
- Akııcılık
- Doğallık
- Üslûp
- Anlam Bütünlüğü
- Telâffuz
- Jest ve Mimikler

1. Açıklık-Anlaşılrlık

- **Açıklık;** bir söz ya da yazıda amacın açık olma özelliğidir.
- Eğer konuştuklarımızın amacı ve içeriği dinleyenlere açık ve anlaşılır geliyorsa bizi daha dikkatle izleyeceklerdir.

2. Canlılık

- Konuşmanın kendi içinde bir dinamiği varsa, konuşmacı söz, hareket ve kullandığı yöntemlerle dinleyenleri devamlı uyanık tutabiliyorsa konuşmasında canlılıktan söz edebilir.

3. Akıcılık

- Konuşmanın kolay söylenebilen, kulağı tırmalamayan sözcüklerden oluşma özelliğine **akıcılık** denir.
- Konuşmanın akıcı olması dinleyenin dikkatini toplamasını ve konunun anlaşılabilirliğini kolaylaştırır.

4. Doğallık

- Tabiatın düzenine ve gereklerine uygun olma, kendiliğinden olma durumuna **doğallık** denir.
- Bir metni okuyarak ya da ezbere konuşmak doğal değildir.
- Ses ve hareketler olarak da doğallıktan ayrılmamak gerekir.
- Abartılı vurgular, jest ve mimikler dinleyenlerin dikkatini dağıtabilir.

5. Anlam Bütünlüğü

- Konuşulan konunun kendi içinde bir anlamı ve bu anlamında bir bütünlüğü olmalıdır.
- Başı, sonu belli olmayan bir konuşma etkili olmaz.

6. Üslûp

- Bir sanatçuya, bir çağa ya da bir ülkeye özgü teknik, renk, biçimlendirme ve söyleyiş özelliğine **Üslûp** denir.
- Her konuşmacının kendine özgü bir konuşma biçimi, tarzı vardır.
- Bireyden bireye değişen bu üslûp büyük ölçüde konuşmacının kişisel özelliklerine ve konuşma becerilerine dayanmaktadır.

7. Telâffuz

- Sözcüklerin söyleniş biçimine **telâffuz** denir.
- Bazı sözcüklerin yanlış telâffuz edilmesi dinleyenler üzerinde olumsuz bir etki bırakır.
- Sözcüklerin bazı hecelerinin gereğinden fazla uzatılması, bazı harflerin seslerinin yanlış çıkarılması konuşmalarda en sık karşılaşılan telâffuz hatalarıdır.

8. Jest ve Mimikler

- Konuşmamızın etkili olması için el, kol ya da başımızla yaptığımız hareketleri (jestler) ve yüz hareketlerini (mimikler) yerinde ve doğru kullanmalıyız.
- Jest ve mimiklerimizle sözlerimiz arasında bir uyum olmalı ve abartıya yer verilmemelidir.

Etkili Bir Konuşmacının Temel Özellikleri

1. Konuşma eylemini oluşturan fiziksel öğelerin önemini bilme

- Konuşma eyleminin belli başlı dört ögesi;
- **Görsel davranış** (konuşmacının duygu ve düşüncelerini etkileme amacını taşıyan her türlü görünür davranışları),
- Ses (konuşma sırasında boğumlanan-telâffuz edilen- ve işitilen ses),
- **Dil ve zihinsel etkinliktir** (düşünme, kavrama, yorumlama gibi işlemler).
- İyi bir konuşmacı bu dört öğeyi analiz eder ve en uygun biçimlerde kullanır.

2. Konuşma öncesinde kendisini ve konusunu iyi hazırlama

- Bunun için ön hazırlık yaparken konuşmacının konusunu, kendisinin bu konudaki kapasitesini ve konuşma sırasında olabilecek durumları çok iyi analiz etmesi gerekir.

3.Konuşmalarında tanımlamalara, örneklere, açıklamalara, karşılaştırmalara, kanıtlara, istatistiksel bilgilere, gerekli tekrarlar ve görsel yardımcılara yer verme

- Bunların yapılması konuşmanın açık ve anlaşılır olmasına yardım eder.

4. Gözlem gücünü geliştirme

- İyi bir konuşmacı, kendisini çevreleyen dünyaya, özellikle de insanlara karşı duyarlı olmalıdır.
- Çevresine ve çevresindeki varlıklara duyarlı olduğu ölçüde gözlemlerde bulunacak ve bu gözlemlerine dayalı olarak zengin bilgiler edinebilecektir.

5. Konu hakkında geniş bir bilgi birikimine sahip olma

- İyi bir konuşmacının konu ile ilgili bilgilerini gözden geçirmesi, sürekli yenilemesi ve geliştirmesi gerekir.

6. Amaca uygun yönde ve mantıklı bir akış içinde düşünme yeteneğini geliştirme

- İyi bir konuşmacı dinleyenlerde istediği etkiyi uyandırmak için düşüncelerini gitgide artan bir ilişki içinde, mantıklı bir sıra ile sunma yeteneğini geliştirmelidir.

7. Konuşma hızını ayarlama

- Konuşma hızı, sözcüklerin çıkarılmasının ve sözcükler arasındaki duraklama sürelerinin kapsadığı zamandır.
- Genelde konuşma hızı dinleyenlerin algı sınırlarını aşmamalıdır.
- Tek düzelikten kurtulmak için konuşma hızında ara. ara değişiklik yapılabilir.

8. Kendi yeteneklerini değerlendirme ve sınırlarını saptama

- Böyle bir konuşmacı, kendi yeteneklerini doğru olarak değerlendirebilir, kendi önyargı, özlem, hayal ve düşüncelerini dinleyenlere kabul ettirmeye kalkmaz.
- Dinleyenleri kendi görüş ve düşüncelerinin baskısı altına almaz.

9. Dinleyenleri yakından tanıma

- Dinleyenleri ve özelliklerini yakından tanıyan bir konuşmacı neleri nasıl, ne ölçüde söylemesi gerektiğini doğru olarak belirler ve etkili olur.

10. Konuşmada kişiliğin önemini göz önünde bulundurma

- Dinleyenleri etkilemede kişiliğin önemi vardır.
- Konuşmacı işine ne derece tutkun ve çekici bir kişiliğe sahip ise, düşünce ve duygularını dinleyicilerle paylaşma, onları bu doğrultuda etkileme gücü de o derece artar.

11. Dinleyiciler ile yüz yüze iletişim kurma

- Yüz yüze iletişim, iletişimin etkisini ve gücünü önemli ölçüde artırır ve ilgili kişiye odaklanmayı sağlar.

